

VÄRLDS

HORISONT.

SVENSKA FN-FÖRBUNDET | EN BÄTTRE VÄRLD | NUMMER 2 2024

EN
BÄTTRE
VÄRLD

FN-förbundet
UNA SWEDEN

*FN:s fram-
tidstoppmöte
Summit of the
future*

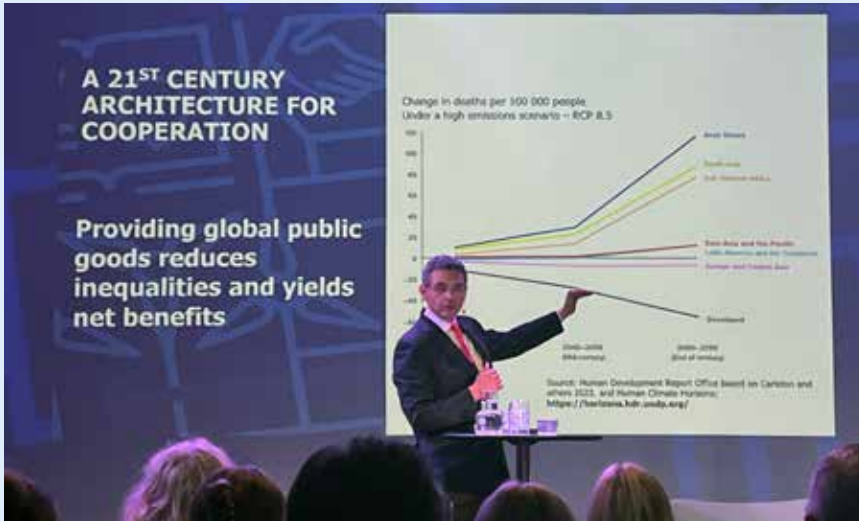
SIDAN 4

*Internationell
mångfald under
årets UNG-helg*

SIDAN 8

TEMA

FN I EN NY TID

Pedro Conceição, chef för, UNDP:s kontor för Human development report presenterade årets rapport under den svenska lanseringen i Stockholm.

NY RAPPORT OM MÄNSKLIG UTVECKLING

FN:s utvecklingsorgan UNDP gjorde i april en svensk lansering av sin årliga rapport om den mänskliga utvecklingen för 2023-2024. Under lanseringen presenterade Pedro Conceição, chef för UNDP:s kontor för rapporten, delar av innehållet. Årets rapport visar att ojämlikheten mellan länderna har fortsatt att öka och innebär risk för ökad polarisering och minskad tillit till internationella institutioner. Rapporten heter *Att bryta dödläget: Nya sätt att samarbeta i en polariserad värld* och diskuterar bland annat hur vi ska hantera polarisering, hur vi kan skapa en digital framtid som stödjer mänsklig utveckling och hur vi kan hjälpa människans strävan att navigera i antropocen.

ÖVER 8,5 MILJONER HAR FLYTT FRÅN SUDAN

Kriget mellan rivaliserande militära grupperingar i Sudan har sedan det startade i april 2023 lett till att över 8,5 miljoner flyktingar har flytt Sudan enligt FN:s flyktingorgan UNHCR. Över 13 000 personer har rapporterats döda. Sydsudan har tagit emot cirka 650 000 flyktingar och fortfarande anländer runt 1 800 sudanesiska flyktingar till Sydsudan varje dag. Tchad och Etiopien är andra stora mottagarländer. Situationen för kvinnor och barn är särskilt svår och UNHCR:s finansiering för arbetet med flyktingar från Sudan är otillräcklig. Sveriges statssekreterare för bistånd Diana Janse besökte i april

Sydsudan tillsammans med UNHCR. Sveriges bistånd till UNHCR 2024 uppgår till 923 miljoner kronor och det svenska humanitära biståndet till Sydsudan inklusive 30 miljoner till UNHCR uppgår 2024 till 199 miljoner kronor.

FN RAPPORTÖR BESÖKTE SVERIGE

I mars besökte, särskild FN-rapportör Fabian Salvioli Sverige under en vecka. Syftet med resan var att se hur Sverige lever upp till mänskliga rättigheter i sin behandling av samer och tornedalingar. Under en presskonferens i slutet av besöket riktade han kritik mot att Sverige inte ratificerat ILO 169, konventionen om urfolks rättigheter, men uttryckte sig positivt om Sveriges arbete med en sanningskommission om hur Sverige har behandlat samerna genom tiderna. En fullständig rapport från besöket kommer att presenteras för FN:s råd för mänskliga rättigheter i september 2024.

SATSNING I BANGLADESH LEDER TILL MINSKAD MÖDRADÖDLIGHET

Införandet av barnmorska som yrke i Bangladesh har minskat mödradödligheten kraftigt. 2022 när landet firade tio år med barnmorskor hade mödradödligheten minskat med 63 procent. Den positiva utvecklingen är en effekt av ett samarbete mellan Bangladeshs regering och FN:s befolkningsfond, UNFPA. Samarbetet får stöd av Sveriges biståndsmyndighet, Sida. Inom ramen

för projektet har 150 barnmorskor tagit en masterexamen på Högskolan Dalarna i Sverige. Trots den positiva utvecklingen dör fortfarande runt 5 200 kvinnor av komplikationer kopplade till graviditet och förlossning i Bangladesh varje år, komplikationer som i många fall hade kunnat undvikas genom tillgång till barnmorskor.

VÄRLDSMILJÖDAGEN 2024

Världsmiljödagen 2024 har fokus på att restaurera mark, minska ökenspridning och skapa motståndskraftiga vattensystem. Den trippla planetära krisen med klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald och föroreningar hotar världens ekosystem. Miljarder hektar mark förstörs och hårdast drabbade är landsbygdssamhällen, småbrukare och extremt fattiga. Återställande av mark kan vara räddningen. Återställning av enbart 15 procent av marken kan bidra till att upp till 60 procent av de förväntade artutrotningarna inte sker. Saudiarabien är värd för årets världsmiljödagen den 5 juni och målet är att skapa drivkraft och åtgärder för att restaurera mark, bromsa klimatförändringarna, skydda naturen och öka försörjningsmöjligheterna och livsmedelstryggheten för miljarder människor.

OLOF SKOOG NY MR-REPRESENTANT FÖR EU

Diplomaten Olof Skoog har utnämnts till EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter. Olof Skoog har många års erfarenhet både som Sveriges FN-ambassadör och som EU:s FN-ambassadör. Han fick också pris som årets FN-vän 2019.

I sin nya roll ska han bidra till genomförandet av EU:s nya politik för mänskliga rättigheter och driva EU:s ståndpunkter om efterlevnad av internationell humanitär rätt och stöd till internationell straffrätt.

Han kommer också att delta i dialog om mänskliga rättigheter med regeringar, internationella och regionala organisationer, civilsamhället och andra relevanta aktörer.

Olof Skoog

FN:S FRAMTID I EN POLARISERAD VÄRLD

VÄLKOMMEN TILL VIKTIG LÄSNING

Vi gör skillnad. Vi skapar en bättre värld genom att varje dag arbeta för fred, hållbar utveckling och mänskliga rättigheter. Som medlem och bidragsgivare skapar du hopp och räddar liv. Nu och i framtiden.

Världshorisont
Svenska FN-förbundet
Box 15115, 104 65 Stockholm
Tel: 08 – 462 25 40
E-post: varldshorisont@fn.se
Webb: www.fn.se/varldshorisont

Ansvarig utgivare och redaktör:
Malin Åberg Aas
Praktikant: Anja Magnusson
Layout: Pär Lundqvist, Adapt Media
Tryck: Ljungbergs Tryckeri, Klippan
Annonser: varldshorisont@fn.se
Artikelförfattarna svarar själva för innehållet i respektive artikel. För frilansmaterial ingår publicering både i tidningen och på FN-förbundets webbplats.

Världshorisont utges av Svenska FN-förbundet. ISSN 0042-2134
Prenumerationspris: 250 kr (helår, 4 nr)
Plusgiro: 50990-1

Världshorisont trycks på miljömärkt papper.

#2

Omslagsbild:
FN-flaggan utanför FN:s generalförsamling i samband med öppnandet av generalförsamlingens 76:e session i september 2021.
Foto: UN Photo/Loey Felipe

Vi befinner oss på många sätt i en ny tid. Människan påverkar i hög utsträckning utvecklingen för alla arter på vår planet. Denna nya tidsålder kallas av många antropocen efter det grekiska ordet för människa, anthropos. Den som tittar upp mot natthimlen ser allt fler satelliter som far över oss som rörliga små stjärnor. De hjälper oss bland annat att följa såväl ekosystemens utveckling som mänsklig aktivitet på planeten.

Medan de rikaste länderna och individerna tävlar om att utforska och erövra rymden lever fortfarande runt en tiondel av jordens människor i yttersta fattigdom och lider av bland annat hunger och ohälsa samt brist på vatten, toaletter, utbildning, infrastruktur och bra bostäder.

Den ojämlika tillgången till mycket av det som bidrar till stabila och välmående samhällen innebär ökad risk för konflikter. Under det senaste decenniet har många år av demilitarisering och handel förskjutits mot ökad protektionism, upprustning och demokratisk tillbakagång.

FN har funnits några årtionden längre än den tid vi har kunnat se bilder av jorden från rymden. I år fyller FN 79 år. I samband med 75-årsfirandet påbörjades ett arbete för att se hur FN kan fungera i en tid av historisk digital, medicinsk och teknisk utveckling, men också en tid som präglas av klimatförändringar, föroreningar och förlust av biologisk mångfald samtidigt som polarisering, konflikter och ojämlikhet inom och mellan länder ökar.

Mer om de områden, bland annat både rymden och utvecklingsfinansiering, som ska diskuteras under höstens framtidstoppmöte, kan du läsa på sidorna som följer. Du får också ta del av utrikesminister Tobias Billströms reflektioner inför framtidstoppmötet, en rapport från det första klimatrollspelet för mellanstadiet, reportage från Agenda 2030 Open och några medlemmars tankar om sitt engagemang i FN-förbundet. Trevlig läsning önskar er nya redaktör!

Malin Åberg Aas
Redaktör för Världshorisont

I DET HÄR NUMRET

- 4 FN:s framtidstoppmöte unikt tillfälle till global samling
- 7 Intervju med utrikesminister Tobias Billström
- 8 Årets UNG-helg med internationellt fokus
- 9 Analys av världsläget inför FN:s framtidstoppmöte
- 10 Premiär för klimatrollspel för mellanstadiet
- 10 Heta boktips för stora och små
- 12 Fyra medlemsröster om sitt FN-engagemang
- 14 Nytändning för förändring under Agenda 2030 Open

En muralmålning av den brasilianske konstnären Eduardo Kobra prydde 2022 den västra fasaden av Dag Hammarskjöldbiblioteket under tre höstmånader. Verkets tema är hållbar utveckling och behovet att klara dagens utmaningar utan att kompromissa med jordens förmåga att klara kommande generationers behov.

Handlingsinriktat framtidsmöte

Den 22 september 2024 slås dörrarna upp för FN:s framtidsstoppmöte Summit of the future. Elva områden som mejslats ut som avgörande för världens utveckling ska diskuteras. FN:s generalsekreterare António Guterres ser mötet som ett unikt tillfälle att återskapa förtroende och anpassa de multilaterala systemen till vår tid.

De senaste årens stora globala kriser, däribland covid-19-pandemin, Ukrainakriget och den trippla planetära krisen med klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald och föroreningar har på olika sätt utmanat internationella organisationer som FN. Behovet av gemensamma mål är större än någonsin.

Redan i samband med FN:s 75-årsfirande, mitt under pandemin 2020, fick FN:s generalsekreterare António Guterres i uppdrag att återkomma till

medlemsländerna med rekommendationer för hur dagens och morgondagens globala utmaningar kan hanteras. Rekommendationerna presenterade han 2021 i rapporten *Our common agenda* som både uppmanar till stärkt genomförande av Agenda 2030 och lyfter elva områden där systemförändringar behövs på global nivå (mer finns att läsa i *Världshorisont* nr 3 2022). I rapporten föreslogs också ett "Summit of the future", ett framtidsstoppmöte där

världens ledare ska samlas och komma överens om en handlingsinriktad framtidspakt.

GEDIGNA FÖRBEREDELSE

2022 beslutades datum för mötet. Samma år tillsatte António Guterres en oberoende expertpanel som leddes av Sveriges tidigare statsminister Stefan Löfven och Liberias tidigare president Ellen Johnson Sirleaf. Expertpanelens uppdrag var att komma med förslag på

hur det multilaterala samarbetet kan bli mer effektivt och presentera sina tankar i god tid innan framtidstoppmötet 2024. Panelens slutrapport presenterades i april 2023 och innehåller sex förändringsområden som vart och ett har fyra rekommendationer. Även deklarationen från halvtidstoppmötet för Agenda 2030 i september 2023 utgör ett av de många underlagen till den framtidspakt som efter förhandlingar förväntas beslutas av FN:s medlemsstater under framtidstoppmötet i september.

I framtidspakten smälts redan beslutade åtaganden och initiativ, men också nya förslag på reformer som tagits fram inför mötet, samman i fem kapitel. Både ett globalt digitalt ramverk för internationellt samarbete som Sverige tillsammans med Zambia förhandlar fram och en deklaration för framtida generationer ska bifogas framtidspakten.

Det globala digitala ramverket ska genom sina förslag bidra till öppen och säker digital infrastruktur som stärker mänskliga rättigheter och arbetet med Agenda 2030.

FÖRSTA UTKASTEN KLARA

Ett första utkast till såväl framtidspakten som det globala digitala ramverket och deklarationen för framtida generationer förhandlas nu efter att ha varit ute på konsultationer med FN:s medlemsstater, civilsamhället och andra aktörer. Förhandlingarna pågår fram till framtidstoppmötet i september 2024.

– Sverige deltar aktivt i förhandlingarna om framtidspakten. Därtill har Sverige, genom FN-ambassadör Anna Karin Eneström, en särskild roll att leda förhandlingsarbetet om det globala digitala ramverket tillsammans med Zambia. I slutändan är det medlemsstaterna som kommer överens om var de ska lägga ribban, säger Kadi Doumbia, handläggare för fredsfrågor på Sveriges FN-representation i New York.

Delar i utkastet till det globala digitala ramverket handlar om hur det går att samarbeta bättre inom det digitala området och överbrygga digitala klyftor till exempel vad gäller tillgång till internet och digital teknologi.

Utkastet till den kommande framtidspakten innehåller fem kapitel (se faktaruta på sidan 6).

– Paktens fem kapitel spänner över en bredd av viktiga frågor. Mänskliga rät-

Foto: Rebecca Hedlund

Kadi Doumbia och Anna Svantesson bistår som handläggare på Sveriges FN-representation i New York under förhandlingarna inför framtidstoppmötet.

tigheter och klimat är frågor som avses genomsyra alla kapitel, vilket Sverige och flera andra medlemsländer ser som viktigt, säger Anna Svantesson, handläggare för hållbarhet och utvecklingsfinansiering på Sveriges FN-representation i New York.

Av de olika områden som ska diskuteras på framtidstoppmötet lyfter Kadi Doumbia och Anna Svantesson fram att det finns ett momentum just nu för utvecklingsfinansieringsfrågorna på ett sätt som de inte sett tidigare. De står högt på dagordningen och finns med i flera av framtidspektens kapitel. Många aktörer har högt ställda förväntningar på reformering av den internationella finansiella arkitekturen så att den blir bättre anpassad efter dagens behov.

Det allvarliga globala läget med krig och konflikter, klimathot, efterverkningar av covidpandemin och stor ojämlikhet både mellan och inom länder innebär stora utmaningar för genomförandet av många av förslagen i de första utkastet till såväl framtidspakten som det globala digitala ramverket.

– Det finns frågor där det historiskt har varit svårt att komma överens både inom finansieringsområdet men också vad gäller till exempel reformering av säkerhetsrådet. Sverige verkar dock för att man ska uppnå en så ambitiös och handlingskraftig pakt som möjligt, säger Kadi Doumbia.

Per Knutsson, vd på Dag Hammarskjöldfonden, berättar att hans organisation har bidragit med flera inspel i det förberedande arbetet inför framtidstoppmötet.

GLOBAL KRAFTSAMLING

– Summit of the future måste ses som en global kraftsamling kring den globala agendan, säger han.

Han beskriver att det är medlemsstaternas gemensamma åtaganden och FN:s utvecklingsmål som är färdplanen och att mötet ska belysa en rad områden som kan öka kraften och hastigheten i det globala arbetet med att nå dem.

– Tittar man på den värld som vi står inför, med geopolitisk splittring och djup förtroendekris, så är den stora frågeställningen hur kan vi komma tillbaka till internationell samverkan snarare än splittring, säger han.

Dag Hammarskjöldfonden lanserar två rapporter i samband med mötet och som bidrag till de diskussioner som utgår ifrån toppmötet. Den ena handlar om FN:s finansiering och belyser hur den ser ut och hur det globala ledarskapet ser ut vad gäller finansiering kopplat till internationellt utvecklingssamarbete genom FN.

– Jag hoppas att vi får en mer kvalificerad diskussion där vi inte ser utvecklingskostnader som enbart kostnader utan som investeringar, säger han.

Foto: Anja Magnusson

– Jag hoppas att vi får en mer kvalificerad diskussion där vi inte ser utvecklingskostnader som enbart kostnader utan som investeringar, säger Per Knutsson, vd för Dag Hammarskjöld-fonden.

Per Knutsson menar att diskussionerna om medlemsstaternas andel av utvecklingsarbetet måste handla om vad som anses är rimliga investeringar för att bygga en framtid som ökar motståndskraft och gemensamt välbefinnande.

– Här behövs en kvalificerad diskussion som är kopplad till de existentiella utmaningarna vi står inför och pandemin ger oss verkligen en minnesbete. Om vi inte investerar i motståndskraft är det troligt att vi står inför gigantiska kostnader i framtiden.

Den andra rapporten handlar om FN:s ledarskap med fokus på tre områden: normativ erosion, ledarskap i polykriser och ledarskap under press.

– De här tre ingångarna för FN:s ledarskap belyser den värld som FN måste svara mot med Summit of the future, säger han.

BREDDAT DELTAGANDE

Per Knutsson menar att det är viktigt att visa styrkan och möjligheterna till breddat deltagande för att bidra till gemensamt välbefinnande genom teknikutveckling, tillgång till kommunikation och satsningar på långsiktigt förebyggande åtgärder som inte bara responderar mot kriser.

– Vi måste kunna se bryggan till vilka insatser som minskar framtidens humanitära behov. Det är här framtidspakten kommer in eftersom den handlar om att stärka sociala kontrakt i världen för att minska utanförskap och radikalisering som underminerar ett regelbaserat och respektfullt samhälle, säger Per Knutsson.

■ Malin Åberg Aas

Summit of the future – FN:s framtidstoppmöte 2024

“Summit of the future” är ett toppmöte om framtiden som hålls den 22–23 september i år. Mötet handlar om hur FN:s medlemsstater ska gå tillväga för att uppnå de många mål som har satts upp, däribland de som beskrivs i Agenda 2030. Resultatet ska formuleras i en framtids-pakt. Målet med framtidspakten är att visa hur internationellt samarbete effektivt kan hantera de utmaningar som finns.

I pakten ingår fem kapitel:

1. Hållbar utveckling och utvecklingsfinansiering
2. Internationell fred och säkerhet
3. Vetenskap, teknik, innovation och digitalt samarbete
4. Unga och kommande generationer
5. Förvandla global styrning

Medlemsländerna beslutar om utfallet av toppmötet men dessa områden kommer att diskuteras.

1. Framtida generationer: Förslag på åtgärder för att uppfylla ett långvarigt åtagande som medlemsstaterna har gjort gentemot kommande generationer. FN ska ta hänsyn till de effekter som beslut får på lång sikt.

2. Krisplattform: Förslag att införa en starkare internationell strategi för att hantera globala chocker. Detta genom att använda generalsekreterarens sammankallande befogenhet i form av en krisplattform.

3. Engagera ungdomar: Systematiskt inkludera unga personer i det globala beslutsfattandet och i politiska processer.

4. Mät mänskliga framsteg mer effektivt: Enas om mått bortom bruttonationalprodukt (BNP), då det förbiser många faktorer som är viktiga för människor, vår planet och framtiden. Målet är inte att ersätta BNP utan att utveckla kompletterande mätvärden.

5. Digitala verktyg: Enas om en vision för digitala verktyg som ska bidra till mänskliga framsteg. Målet är att digitala verktyg ska vara användbara samtidigt som den eventuella skadan de medför ska minimeras.

6. Informationsintegritet: Denna punkt innefattar förslag om en uppförandekod som ska hjälpa medlemsländerna samt digitala plattformar för att göra det digitala mer inkluderande och säkert för alla.

7. Det internationella finansiella systemet: När det internationella finansiella systemet skapades 1945 ansågs varken klimatkriser eller sociala ojämlikheter vara betydande utmaningar. Punkten innefattar rekommendationer för att reformera det internationella finansiella systemet inom sex olika områden.

8. Yttre rymden: Uppdatera normer som styr användningen av och beteendet i rymden. Målet är att det ska vara fredligt, säkert, hållbart och gynna alla likvärdigt.

9. Ny agenda för fred: Målet är att främja fred och förebygga konflikter genom att uppdatera förståelsen för alla former av hot och anpassa tillvägagångssätt för att förhindra och hantera fientlighet i verkligheten såväl som på internet.

10. Förändra utbildning: Uppnå förändring i hur utbildning ses och behandlas. I denna punkt lyfts även vikten av gemensamt stöd för utbildning av hög kvalitet för alla.

11. FN 2.0: Ett FN system anpassat efter 2000-talet med stärkt kunskap om bland annat kommunikation, innovation och beteendevetenskap för att stödja medlemsstaterna till bättre resultat och snabbare framsteg med de globala målen.

Läs mer om framtidstoppmötet på www.un.org/en/summit-of-the-future

”Viktigt att världssamfundet samlas för att diskutera grundläggande framtidsfrågor”

Världshorisont träffade utrikesminister Tobias Billström för ett samtal om FN:s framtidstoppmöte.

Vad ser regeringen som prioriterat när det handlar om resultatet från framtidstoppmötet och innehållet i framtidspakten?

– Först och främst vill vi bryta polariseringen i FN. Den andra prioriteringen är respekten för mänskliga fri- och rättigheter. Folkkränten utmanas på flera håll. Jag hoppas att framtidstoppmötet ska bekräfta att de här principerna fortsatt är grunden för FN. Sverige är en tydlig röst för folkkränten, för MR, demokrati, rättsstatens principer, jämställdhet och klimatet. Den tredje prioriteringen är att framtidspakten stärker FN:s förmåga att hantera utmaningarna vi står inför nu och i framtiden.

Sverige har tillsammans med Zambia tagit fram ett förslag till globalt digitalt ramverk för internationellt samarbete som ska bifogas framtidspakten som ett resultat av mötet. Vad är viktigt när det gäller det globala digitala ramverket?

– Att befintliga internationella regler ska vara tillämpbara i digitala sammanhang på samma sätt som i den fysiska världen. Vägledande för oss är demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer. Det betyder att vi vill se åtaganden om att civilsamhället och människorättsförsvare ska värnas i digitala sammanhang. Vi vill också motverka repressiva aktörers försök att begränsa internettillgången för vissa grupper, till exempel genom internetnedstängningar. Digitaliseringen griper in i frågor som har att göra med den regelbaserade världsordningen, utvecklingsfrågor och det som är FN:s kärnverksamhet.

Vad kommer vara svårigheterna utifrån det utkast som ligger på bordet?

– Svårigheterna i sådana här sammanhang är alltid att få en så bred upp-

Foto: Anja Magnusson

- Framtidspakten har stor betydelse, utkastet är ambitiöst och skapar förutsättningar för en bra och konstruktiv förhandling, säger utrikesminister Tobias Billström.

slutning som möjligt, men vi har goda förhoppningar.

När det gäller deklarationen om framtida generationer, hur ser regeringen på den?

– Det är välkommet och naturligt att man som en del av framtidspakten diskuterar FN:s roll och skyldigheter mot framtida generationer. Klimatet och biologisk mångfald är tydliga exempel på frågor där unga har legitima förväntningar på dagens ledare. Hur vi hanterar de stora utvecklingsfrågorna kommer att få stor inverkan på förutsättningarna för framtida generationer. Sverige kommer att verka för tydliga skrivningar om sexuell hälsa och reproduktiva rättigheter, SRHR. Det finns aktörer som vill försvaga SRHR-språket och detta kommer Sverige att motverka.

Det här är ett specialmöte. Vad har det för dignitet jämfört med andra FN-möten?

– Jag skulle säga att framtidspakten har stor betydelse. Utkastet är ambitiöst och skapar förutsättningar för en bra och konstruktiv förhandling. Flera länder ser ett spänningsförhållande mellan mänskliga rättigheter och utvecklingsagendan. Det har Sverige och EU ett intresse av att motverka. Här måste Sverige vara tydligt. Mänskliga rättigheter och främjande av jämställdhet är tvärtom en förutsättning för att accelerera arbetet med hållbarhets- och klimatmålen och länders ekonomiska utveckling. Sverige förblir starkt engagerat för genomförandet av Agenda 2030 men vi kommer samtidigt att vara tydliga när det gäller nationella regeringars primära ansvar och primära ägarskap för sina länders utveckling.

Är det något annat som det här mötet kan ha särskilt inflytande över?

– Ja, det säkerhetspolitiska världsläget med konkurrensen mellan USA och Kina, situationen i Mellanöstern, den ryska invasionen av Ukraina, allt detta påverkar. Med det sagt är det viktigt att världssamfundet samlas för att diskutera och överlägga kring grundläggande framtidsfrågor. FN är grundvalen för vår regelbaserade världsordning som slår fast att makt aldrig får gå före rätt. Den här ordningen är ett kärnintresse för Sverige och för den europeiska säkerhetsordningen.

I den delen av mötet som handlar om att FN behöver reformeras: är det något som Sverige driver särskilt?

– Vi är mest intresserade av att ta del av vad andra länder tycker om detta. Den svenska regeringen har tydliga prioriteringar, vi tycker att man absolut ska reformera säkerhetsrådet och det finns alltid anledning att fundera över hur FN kan bli mer effektivt och mindre byråkratiskt, men framtidstoppmötet syftar också till att inhämta synpunkter från hur övriga stater ser på FN:s utveckling framöver.

■ Malin Åberg Aas

Foto: Anja Magnusson

I år hade UNg-konferensen över hundra anmälda från sju länder.

Internationell UNg-konferens

Svenska FN-förbundets ungdomskonferens hade i år det största internationella deltagandet någonsin. Förutom ungdomar från Sverige medverkade även deltagare från Albanien, Armenien, Danmark, Finland, Georgien och Slovenien.

Fredagen den 26 april samlades deltagarna på Kärsögården i Stockholm där de skulle tillbringa helgen på FN-förbundets årliga UNg-konferens med temat mångfald och inkludering. I år har konferensen haft ett internationellt fokus då Erasmusdeltagare från sju olika FN-förbund var inbjudna. Vanessa Artilles var en av deltagarna under helgen, hon går på FN-skolan, ISSR, Internationella skolan i Stockholmsregionen.

– Jag tycker att det har varit jättebra, väldigt inkluderande för internationella studenter, det är en rolig miljö och jag har träffat vänner för livet, säger hon.

Schemat för konferensen bestod av rollspel, workshops och föreläsningar

Foto: Anja Magnusson

Deltagarna fick ta del av samarbetsövningar för att lära känna varandra bättre.

av UNHCR, UN Women, Samiska riksförbundet och Fonden för mänskliga rättigheter.

– Jag tar med mig mycket ny kunskap från föreläsningarna, säger Vanessa Artilles.

FN-ROLLSPEL MED FOKUS PÅ KLIMAT

På lördagen stod FN-rollspel med tema klimat i fokus. Deltagarna blev uppdelade i olika delegationer som skulle samarbeta för att få igenom sina resolutioner. Ungdomarna höll öppningstal och sedan var det dags för lobbying och förhandlingar.

Det gällde att vara alert då det när som helst kunde komma en nyhetskän-

delse från pressgruppen som påverkade lobbyingen.

– Rollspelet var legendariskt, säger Bilal Abukar som går på FN-skolan Nyköpings Gymnasium.

Han var väldigt nöjd med helgen och vill uppmuntra andra att delta nästa år.

NYA VÄNNER

– Det fanns så många saker att göra och jag lärde mig att det är väldigt lätt att skaffa vänner, säger han.

FN-skolor blandades med föreningsaktiva under konferensen som var ett bra tillfälle att skaffa nya vänner med gemensamma intressen.

– Jag har lärt känna många människor från föreningar runtom i Sverige och även från andra länder, säger Matilda Lindhe Stille, som var en del av FN-förbundets referensgrupp och hjälpte till under helgen.

Helgen kan enligt deltagarna sammanfattas i många skratt, ny kunskap och nya vänner.

– Jag kommer att sprida kunskap om mångfald och inkludering vidare, avslutar Vanessa Artilles.

■ Anja Magnusson

Vad är FN:s viktigaste roll i framtiden?

ANGELA BAJRAMI (ALBANIEN) –

Det kommer vara att främja idén om ett globalt medborgarskap så att vi alla är öppna för att vara så sammankopplade som möjligt eftersom det finns alla dessa splittringar i världen. Jag tror att ett sådant FN verkligen kan underlätta samarbetet mellan länder, vilket kommer behövas i framtiden, så att vi kan förstå att vi inte är så olika varandra. Vi måste kunna samarbeta och se till att alla har lika möjligheter och där tänker jag att FN:s roll är att främja det globala medborgarskapet.

BINNAT ISKANDAROV (GEORGIEN) –

FN är en mycket viktig internationell part, som kan arbeta för att skydda mångfald och inkludering. I det perspektivet tror jag att FN är ett viktigt instrument för oss, för att säkerställa fred och skydd av mångfald.

NELLY JAMARANI (SVERIGE) –

Att försöka förhindra krig och få länder att ta sitt ansvar i vad de gör och vad de har gjort genom historien. Jag tycker att FN borde satsa mer på samarbete länder emellan och att man faktiskt bjuder in till konferenser och arrangerar möten runtom i världen som är regelbundna och som följs upp.

FN-principer måste försvaras vid framtidsmötet

FN:s framtidsstoppmöte, Summit of the future, äger rum i en tid då de internationella relationerna utmanas av nya allianser. Steg för steg växer en parallell multipolär världsordning fram med regionala maktcentra som drivs av gamla och nya dagordningar.

Den multipolära världsordningen omtalades av FN-chefen António Guterres vid förra årets generalförsamling som ett historiskt fenomen som kompletterar den multilaterala ordning som FN utgör. FN-chefens huvudvärk är hur FN-samarbetet ska befästas och fördjupas utan att gemensamma spelregler och mänskliga rättigheter åsidosätts.

Brics-länderna – Brasilien, Ryssland, Indien, Kina och Sydafrika – samarbetar nu med Argentina, Egypten, Etiopien, Förenade Arabemiraten, Iran och Saudiarabien. De förenas av dels ekonomiska intressen (bland annat olja), dels bristande mänskliga fri- och rättigheter. Brics-gruppen – inklusive demokratierna Brasilien, Indien och Sydafrika – har ofta varit passiv när FN med överväldigande majoritet har fördömt Rysslands olagliga och fullskaliga invasion i Ukraina.

Parallellt med denna utveckling bjöd G20-länderna under Indiens ordförandeskap i höstas in Afrikanska unionen som ny medlem och uppmanade Världsbanken att öka stödet till låg- och medelinkomstländer. Den ökade inkluderingen har välkomnats men också G20 har fått kritik för att man uttrycker sig alltför vagt om Ryssland och Ukraina.

Tanken att länder med växande ekonomier och befolkningar ska ha större inflytande i FN är rimlig. Låg- och medelinkomstländer har också drabbats hårt av konflikter och pandemi. Å andra sidan: att oreflekterat släppa in Rysslands vapendragare i Ukrainakriget i exempelvis säkerhetsrådet kan bli som att släppa in räven till hönsen.

Genom historien har små och medelstora länder, inte minst Sverige, vunnit inflytande i FN genom hårt arbete och goda förslag. Det bör vara huvudprincipen även framöver. På så vis undviker man att legitimera regimer som inte bara bryter mot internationella spelregler utan också försvarar för opposition, media och civilsamhälle. Att förtroendet för världsorganisationen påverkas även av medlemmarnas agerande på

hemmaplan visar debatterna om Irans och Saudiarabiens roll i kvinno-kommissionen.

Farhågor har uttryckts om att flera av de tankar som funnits inför framtidsmötet – om

ungas inflytande, reformering av det globala finansiella systemet, demokratisk digitalisering och en värld fri från kärnvapen – har försvagats i den så kallade FN-pakt som ska slutas. Kanske kan samsyn hittas i klimat- och miljöfrågorna. Att på allvar öppna världshandeln och därigenom främja ekonomisk tillväxt i alla länder måste vara en prioriterad uppgift.

FN-länderna i såväl det globala Nord som det globala Syd måste våga tänka både gammalt och nytt vid höstens framtidsmöte. De måste bekräfta sina åtaganden och främja sant globalt samarbete. FN-stadgan och MR-förklaringen är tydliga uttryck för de principer som FN-samarbetet vilar på och som alltför många medlemmar bryter mot.

Att bygga framtidens FN är ingen enkel uppgift, men vi, de förenade nationernas folk, får inte ge upp kravet på en bättre värld för alla.

■ Pekka Johansson, pressekreterare vid Svenska FN-förbundet

”FN-länderna i såväl det globala Nord som det globala Syd måste våga tänka både gammalt och nytt vid höstens framtidsmöte.”

Mellanstadieelever agerar delegater

FN-rollspel har länge arrangerats på gymnasienivå. Montessori Mondial i Lund är den första grundskolan som introducerat delegater, presidier och allt vad spelen innebär för elever i årskurs fyra och fem.

– Kan barn och ungdomars röster i och om viktiga globala frågor påverka delegater i FN? Svaret är ja, säger skolans rektor Margaretha Eventhén i sitt öppningstal.

Vid ett FN-rollspel får deltagarna agera delegater för olika länder och delta i ett simulerat FN-möte där de debatterar globala frågor. Annika Nilsson är lärare på Montessori Mondial i Lund och har anpassat rollspelet till den yngre målgruppen. Hon har utgått från det redan färdiga rollspelsmaterialet från Svenska FN-förbundet men förenklat språket och plockat bort vissa delar.

– Jag har försökt att förenkla utan att fördumma materialet. Jag har tillit till elevernas förmåga att förstå komplexa frågor, säger hon.

Stolarna vrids och eleverna hukar sig in mot varandra, vem håller med vem? Vilka länder är kompis med varandra? Och vem ska säga vad i öppningstalet? Ljudvolymen höjs i klassrummet när frågor och tankar cirkulerar i grupperna.

KLIMAT ÄR ÅRETS TEMA

Johanna Lövenhill, Ella Hörberg och Charlie Hedström representerar Saudiarabien under dagen. Ella och Johanna deltar för andra året i rad.

– I år har jag lärt mig vad Parisavtalet är och var Saudiarabien står i olika frågor, säger Ella.

Temat för årets rollspel är klimat, vilket Annika Nilsson tror passar målgruppen.

– Även om de nu pratar om det på hög internationell nivå är det aktuellt för deras generation, säger hon.

Sedan är det dags att träna på öppningstalen. Johanna, Ella och Charlie har en tydlig idé om att de rika länderna ska betala samtidigt som de är medvetna

Foto: Anja Magnusson

Johanna Lövenhill tillsammans med Lea Velevska och Ella Hörberg under lobbying.

om det egna landets oljeproduktion och dess påverkan på miljön.

“Högt ärade presidium, ärade delegater, mina damer och herrar” – så inleder eleverna sina öppningstal.

PRATAR GRÖN TEKNOLOGI

Trots de komplexa ämnena menar Annika Nilsson att lärandet ökar när eleverna själva får använda begreppen, men det är inte en spikrak lärandeprocess.

– Barnen kan tycka att det är svårt till en början och sen bara vänder det och plötsligt är de FN-delegater. De förstår komplexiteten, det är sjukt häftigt, säger hon.

– Jag blir alltid lika förvånad över hur mycket eleverna kan, jag tänker, hur ska femmor kunna prata om grön teknologi och avskogning? Sen står de där och slänger sig med begreppen som att det vore det naturligaste i världen, fortsätter hon.

LYFTER OLIKA PERSPEKTIV

Eleverna ska nu komma överens om deras land är för eller emot det förberedda resolutionsförslaget, därefter är det dags för lobbying. Ljudvolymen höjs igen när eleverna rör sig i klassrummet för att hitta de länder som tycker som de själva. Hilda Karlsson och Ebba Ramsden är delegater för Mexiko och springer livfullt runt för att hitta länder att bli kompisar med.

– Vi lär oss nya begrepp och det är roligt att få representera andra länder, man är mer kompisar med vissa än med andra, säger Hilda.

Dagens presidier utgörs av fyra åttondeklassare. Två av dem är de erfarna rollspelarna Ellinor Hjortsberg och Astrid Rystedt. Astrid och Ellinor hade sitt första rollspel i sjuan men de hade gärna börjat ännu tidigare.

SLUTFÖRHANDLINGAR

Efter testförhandlingar där debattfrågan huruvida chokladglass är den godaste efterrätten diskuterats är det nu dags för slutförhandlingar. Dagen har gått bättre än förväntat.

– Jag är positivt överraskad. Vi testade förra året med fyror och femmor och var jättenöjda och i år blev det bara ännu bättre, säger Annika Nilsson.

Hon hoppas att FN-rollspel i mellanstadiet ska kunna spridas till andra skolor.

– Det här är en tradition nu, jag vill fortsätta ha ett stående FN-rollspel i årskurs fyra och fem.

Till de lärare som tycker att det känns läskigt eller svårt vill Annika säga att det bara är att testa.

– Det kan inte bli mer än fel och antagligen kommer det bli väldigt bra, avslutar hon.

■ Anja Magnusson

En av årets viktigaste böcker

UKRAINAS FRAMTID avgörs inte av ödet eller högre makter utan av hur du, jag och hela omvärlden agerar. Det är budskapet i debattboken "Hela Europas krig – Rysslands krig mot Ukraina" som ges ut inför valet till Europaparlamentet den 9 juni.

Författare är journalisten och debattören Lars Jederlund som är en av initiativtagarna till aktionsgruppen Ryssland ut ur Ukraina som i höstas belönades med Svenska FN-förbundets utmärkelse Årets FN-vän.

I boken försvarar Jederlund

Hela Europas krig – Rysslands krig mot Ukraina

Av Lars Jederlund

FN-stadgan och folkrätten. Han redogör för FN:s politiska och humanitära insatser i Ukraina och diskuterar möjligheten att åtala Putin och Ryssland för aggressionsbrottet. Också Svenska FN-förbundets engagemang för Ukraina omtalas.

Jederlund vänder sig mot att både angriparen Ryssland och offret Ukraina av vissa debattörer avkrävs nedläggning av vapnen. Författarens hållning att Ukraina självt måste avgöra

när och om fredsförhandlingar ska hållas delas av president Zelenskyj och det ukrainska civilsamhället.

Mellan 115 och 120 ledamöter i Europaparlamentet kan betecknas som "pro-Putin" eller åtminstone Rysslandsvänliga, påpekar Jederlund. Hur Europas invånare röstar den 9 juni har därför betydelse för såväl EU:s stöd till Ukraina som sanktionerna mot Ryssland.

I en tid då inte bara Ukrainas, utan också Sveriges, Europas och den regelbaserade världsordningens framtid står på spel framstår "Hela Europas krig" som årets viktigaste bok. Köp den, läs den och ta ditt ansvar för vår gemensamma framtid!

■ Pekka Johansson
Pressekreterare och sakkunnig vid
Svenska FN-förbundets kansli

Användbar faktabok om FN för barn och unga

EN NY BOK i förlag Nypons serie med lättlästa böcker *Fakta om...* har kommit ut, denna gång står FN i fokus. Hur bildades egentligen världsorganisationen och hur går FN:s arbete till? Det är frågor som besvaras i boken, där det mest väsentliga om FN redogörs för på ett lättbegripligt sätt.

Målgruppen är barn, unga och vuxna som lär sig att läsa. Boken passar bra i skolverksamhet och det finns på förlagets hemsida arbetsmaterial till eleverna. I boken förklaras varför FN finns med exempel som organisationens arbete för fred i världen och hållbar utveckling. Återkommande i boken är att begrepp

Fakta om FN

Av Linnea Lundborg

och benämningar definieras. Diplomat, sanktioner, internationella domstolen och generalsekreterare är några exempel på detta. När något förklaras ges det ofta också beskrivningar på hur det har fungerat i praktiken. När den Internationella domstolen beskrivs, ges ett exempel när El Salvador och Honduras inte kunde komma överens om var gränsen skulle gå mellan länderna. När Dag Hammarskjölds insats som generalsekreterare förklaras, ges ett exempel där han fick tillbaka amerikanska militärer, som suttit i fängelse i Kina.

Segmentet "visste du att" hittas också i boken, där viktiga fakta tas upp, som

exempelvis hur många barn FN bidrar med skolmat till. I boken finns det även en kort beskrivning av Svenska FN-förbundet och projektet Flicka. Här förklaras arbetet som bedrivs av befolkningsfonden UNFPA genom ekonomiskt stöd från projekt Flicka. Arbetet handlar om att lära människor i Etiopien riskerna med könsstympning, vilket går i linje med FN:s mål att stoppa den skadliga traditionen.

FN och alla dess delar kan vara svåra att förstå, dock inte i denna bok där det viktigaste kopplat till FN förklaras på en och samma plats. Det är därmed en läsvärd bok som passar alla som vill lära sig om FN på ett lättförståeligt sätt.

■ Anja Magnusson

Världskoll i skolan – om FN för grundskolor

FN-förbundet utvecklar, med stöd från Allmänna arvsfonden, ett erbjudande för grundskolor "Skolor med världskoll" för att bidra till ökade kunskaper och engagemang för globala frågor bland barn och unga. Skolorna får bland annat tillgång till en digital portal med skolmaterial om FN, globala målen och mänskliga rättigheter; en digital lärarfortbildning inför FN-dagen; och

ett medlemskap i FN-förbundet. Under läsåret 2024-25 erbjuds ett 20-tal skolor att prova på erbjudandet. Läs mer på fn.se/varldskoll-i-skolan.

Katastroffond till stöd för flickor och kvinnor

I samarbete med FN:s befolkningsfond (UNFPA) startar Svenska FN-förbundet en katastroffond till stöd för flickor och kvinnor i konflikter och katastrofer. Stödet går till UNFPA:s arbete i bland

annat Gaza och Ukraina. Läs mer och swisha på fn.se/katastrof.

Årets FN-dagsseminarium

Årets FN-dagsseminarium hålls i Stockholms konserthus den 24 oktober klockan 10.00-11.30. Vi kommer att spegla FN-förbundets fokusområden klimatet, krigsförbrytelser och flickors rättigheter i ljuset av framtidsmötet som hålls en månad innan FN-dagen. Efter seminariet bjuds på mingel och förtäring.

Varför har du engagerat dig i FN-rörelsen?

Snart är det dags för kongress. Världshorisont frågade fyra medlemmar om deras engagemang i FN-rörelsen.

Ingrid Escobar: “Jag vill bidra till ett bättre samhälle”

Ingrid Escobar, 57, är ordförande i Eskilstuna FN-förening sedan fem år tillbaka.

– Jag ville göra något som bidrar till ett bättre samhälle och då var det en självklarhet att engagera mig i en FN-förening, säger hon.

Ingrid är bland annat ute och föreläser för att sprida FN-frågor och den lokala föreningens arbete. Hon är även aktiv i flera av Svenska FN-förbundets referensgrupper och i föreningens arbetsgrupper för Agenda 2030. Gemenskapen, att engagera sig i olika frågor och allt hon lär sig av de andra medlemmarna ser hon som de största fördelarna med sitt engagemang.

– Jag har många användbara erfarenheter men som medlem lär jag mig om ämnen som jag aldrig annars skulle lära mig om.

Ingrid brinner lite extra för mänskliga rättigheter, vilket genomsyrar föreningens arbete.

– Jag är skrämdd av de allvarliga brotten mot mänskliga rättigheter som pågår både i Sverige och i andra länder. Vi måste sprida kunskap om det och vårt arbete i föreningen är oerhört viktigt.

INGRID INSPIRERAR ANDRA

Ingrid vill i sitt ledarskap bidra till att människor i Eskilstuna ser hur de kan bidra till förbättring lokalt och globalt. Hon är mån om att underlätta för de unga i föreningen genom att till exempel uppmuntra och rekommendera dem till olika uppdrag och utmaningar.

– Jag tänker att jag inspirerar andra som i sin tur kan inspirera andra.

Nästa steg för Ingrid och Eskilstuna FN-förening är att delta vid Pride-

Foto: Nenni Paloja

festivalen och världsmiljödagen och inte minst att hjälpa till vid kongressen som arrangeras i Eskilstuna i år.

– Det är viktigt att förbundet finns. När jag har tänkt att jag inte kommer hinna eller orka påminner jag mig själv om hur viktigt vårt jobb är, avslutar hon.

■ Anja Magnusson

Jesper Hansén: “FN-förbundet är ett försvar för mänskliga rättigheter”

Jesper Hansén är generalsekreterare på organisationen My Right, som är en av Svenska FN-förbundets riksorganisationer. Han betonar vikten av att olika aktörer engagerar sig för FN och globala frågor.

– Olika aktörer representerar olika grupper i samhället och har olika kompetenser, vilket gör att de kan påverka frågor på ett sätt som annars inte hade gjorts, säger han.

My Right är en del av funktionsrättsrörelsen och representerar ett perspektiv som många gånger blir förbisett.

– Det är vår uppgift att i olika sammanhang ställa frågan: hur påverkar det här personer med funktionsnedsättningar?

MyRight ger i sitt arbete stöd till olika organisationer som arbetar med funk-

tionsrättsfrågor. Dessa organisationer engagerar sig i FN-frågor genom att till exempel arbeta med alternativa rapporter till främst kommittén för rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

POSITIV TILL FN-RÖRELSEN

– Vi har själva varit aktiva i en sådan process i Bosnien där vi samordnade insamling av information tillsammans med våra partner och andra i rörelsen lokalt. Vi åkte även med till Genève och presenterade rapporten, säger Jesper Hansén.

Han är positiv till FN-rörelsens roll i det svenska samhället. Behovet av internationellt samarbete är större än någonsin, samtidigt som det ifrågasätts mer än på länge.

– När så viktiga system ifrågasätts är

Foto: Anja Magnusson

det viktigt att ha någon som försvarar dem och FN kan inte finnas överallt men genom FN-föreningar och FN-förbund kan debatten ändå hållas vid liv.

– Vi tycker därmed att FN-förbundet är väsentligt som ett försvar för ett oerhört viktigt internationellt samarbete för mänskliga rättigheter, avslutar han.

■ Anja Magnusson

Hamza Jamous: “FN-rörelsen har varit en resurs för mig”

Hamza Jamous, 26, är uppväxt i Syrien och fick upp ögonen för FN när han gick på en skola som drevs av UNRWA, FN:s hjälporganisation för Palestinaflyktingar i Damaskus.

– I förorten Yamouk där jag bodde såg jag FN-flaggan vart jag än vände mig, FN påverkade min och andras situation till det bättre och jag kände att FN är något jag vill engagera mig i, säger han.

Hamza kom till Sverige 2014 och började studera på Agneberg gymnasieskola i Uddevalla. Där fanns en FN-klubb som han efter ett tips från en lärare blev engagerad i. Han gick sedan med i Uddevalla FN-förening och har i sitt engagemang bland annat varit ambassadör för de globala målen, föreläst för olika aktörer samt skrivit en rapport om unga och kärnvapenförbudet.

– FN-rörelsen har varit en resurs för mig för att få utlopp för mitt engagemang.

Hamza är nu ledamot i Göteborgs och Bohusläns FN-distrikt och kassör i Uddevalla FN-förening.

VILL VARA MED OCH PÅVERKA

Han har sett många fördelar med att vara medlem och betonar vikten av att engagera fler unga medlemmar.

– Det handlar om att få tillfälle att kunna påverka och ändra dagordningen.

Hamza betonar vikten av att vara engagerad eftersom FN behövs nu mer än någonsin.

– Vi behöver en aktör som inte utgår från nationella intressen för att lösa svåra frågor som klimatförändringen och väpnade konflikter. FN-förbundet

Foto: Privat

är därmed väldigt viktig då det är den organisationen som sätter FN på dagordningen i Sverige, fortsätter han.

Nästa steg för Hamza är att kandidera till ledamot i förbundsstyrelsen.

– Jag ser fram emot att kunna jobba för en starkare medlemsrörelse och få fler unga att engagera sig för FN, avslutar han.

■ Anja Magnusson

Vilma Hassgård: “Det går att engagera sig i ung ålder”

Vilma Hassgård, 17, blev medlem i FN-förbundet när hon började på FN-skolan ProCivitas i Malmö. Redan i årskurs ett blev hon invald i styrelsen i skolans FN-förening.

– Jag vill göra mitt för att försöka skapa förändring, säger hon.

Genom sitt engagemang uppmärksammar Vilma viktiga ämnen, till exempel kvinnlig könsstympning. Det gör hon genom att sätta upp informationsmaterial i skolan, publicera inlägg på sociala medier samt anordna workshops för de yngre klasserna.

Hon är även engagerad i Malmö FN-förening där hon nyligen blev vald till vice ordförande. I föreningen försöker de vara på plats ute i Malmö så mycket som möjligt.

Det går att se positiva effekter av detta

arbete, då allt fler söker sig till föreningen.

Trots att ungdomsengagemanget ökar består Malmö FN-förening till största delen av vuxna.

UNGAS ENGAGEMANG

– Jag vill fungera som en bro mellan de yngre och de äldre. Mitt mål som vice ordförande är att visa att man kan engagera sig även i ung ålder.

Genom sitt medlemskap har Vilma bland annat deltagit i både Simulation game i Albanien och Nordic Youth Conference i Norge.

– I Albanien träffade jag många intressanta människor. Ungdomsengagemang öppnar verkligen upp för roliga möjligheter.

Nästa steg för Vilma är att öka engagemanget på skolan samt att arbeta vidare

Foto: Privat

med de projekt som Malmö FN-förening har startat, där ett aktuellt projekt berör konflikten i Västsahara.

– Jag vill se att fler engagerar sig och att fler känner att det finns möjligheter för dem, avslutar hon.

■ Anja Magnusson

Nytt för i år var att olika organisationer agerade värdar för de olika globala målen.

Foto: Anja Magnusson

Foto: Anja Magnusson

Agneta Cuypers diskuterar tillsammans med Birger Eneroth och Lavin Bahzad.

Comeback för Agenda 2030 Open

Eventet Agenda 2030 Open hölls för första gången 2019 och efter några års paus var det dags igen. Deltagarna blir 2030-agenter som ska ta fram handlingsinriktade uppdrag för en bättre värld.

– Sambandet mellan de kommuner i Sverige som har bäst hållbarhetstänk är inte politiskt. Det handlar om att de har eldsjälar som har bestämt sig för att göra skillnad, säger Mattias Goldmann, grundare av 2030-sekretariatet som inleder inspirationsföreläsningarna för dagen.

Drygt 100 personer, unga som gamla, samlades lördagen den 20 april i Lidingö stadshus för att komma fram till konkreta idéer som går i linje med de globala målen. Projektet arrangeras av Stockholms FN-distrikt och idén uppkom när distriktet ville skapa ett event som inte handlar om att prata utan om att agera. Det går ut på att deltagarna föreslår uppdrag som ska fullföljas efter dagen. De formulerar

ett namn på uppdraget, en målsättning, hur stor skillnad uppdraget gör med mera. Nytt för i år är att olika organisationer agerar värdar för de olika målen och vägleder deltagarna i deras idéer.

AGENDA 2030-AGENTER

Efter en förmiddag av föreläsningar av bland andra Kaj Török, hållbarhetschef på Max Burgers och Louise Lindén, arrangör av Sveriges hittills största klimatkonsert, blev deltagarna uppdelade i grupper utifrån vilket globalt mål de ville jobba mot. Två av deltagarna, Pernilla Helmersson och Lennart Ekblom, diskuterade det globala målet nummer 12, hållbar konsumtion och produktion. De båda ser dagen som

ett tillfälle att göra skillnad.

– Detta är en droppe i havet men kan leda till mycket mer, säger Pernilla Helmersson.

De ser också dagen som ett tillfälle att nätverka och träffa framtida samarbetspartners.

UPPFÖLJNING

Carina Kindkvist är projektledare och var med vid uppstarten 2019. Hon förklarar att projektet kommer att fortsätta hela året. Deltagarna har under dagen även fått stöd av coacher som kommer finnas till deras hjälp framöver.

– Vi kommer ha fyra inspirationsföreläsningar och fyra workshoppar där vi hjälper varandra att komma vidare, säger hon.

I rummet där mål 16, fredliga och inkluderande samhällen, var i fokus sammanfattade deltagarna vad de tar med sig från dagen. Närvaro, värme i hjärtat, hopp och många bra idéer var ord som dök upp.

■ Anja Magnusson

Gemensam klädbyttardag i Tierp

I TIERP var Tierps FN-förening med och arrangerade en klädbyttardag. Under dagen presenterades FN-föreningen som också bjöd på fika.

Föreningen deltar också i kommunens referensgrupp för genomförandet av Agenda 2030 lokalt. Tierps kommun utgår från Globala målen i sin budget. Tidigare har kommunen också haft kontakt med FN-elevföreningen på den lokala gymnasieskolan, som är FN-skola,

och låtit elevföreningen fungera som remissinstans.

– För vår del sker det här så klart i anslutning till Agenda 2030. Det är positivt att kommunen har intentionen att arbeta med Agenda 2030. När FN-rörelsen nu har begränsningar i det statliga stödet är det värdefullt att intresset för FN och arbetet med Agenda 2030 ändå fortsätter på lokal kommunal nivå, säger Mats Bäckman, ordförande i Tierps FN-förening.

Foto: Lina Larsson

Deltagare från Tierps FN-förening under klädbyttardagen.

Klädbyttardagen arrangerades tillsammans med Tierps klimatgrupp, Naturskyddsföreningen Tierp, Tierps kretsloppsservice och kulturhuset Möbelen.

■ Tierps FN-förening

ANNELIE BÖRJESSON
ORDFÖRANDE I SVENSKA FN-FÖRBUNDET:

FN i en ny tid

Denna min sista krönika i Världshorisont har temat FN i en ny tid – och nog är det en ny tid. För några veckor sedan hittade jag i skafferiet en konservburk som gick ut 2019. När jag höll den i min hand svindlade tanken tillbaka dessa fem år. Så mycket som hänt!

Pandemin kom och fick en hel värld att stänga ner på alla möjliga sätt. I de rika länderna har ekonomierna i mångt och mycket återhämtat sig, men i fattiga länder är det inte så. Förutsättningarna för vaccin, digital omställning och stimulanspaket var inte desamma. Pandemin gjorde klyftan mellan rika och fattiga än större och ojämlikheten såväl inom som mellan länder fick en ledsam skjuts. Pandemin vred tillbaka många av de framsteg som gjorts i arbetet med Agenda 2030 och de globala målen, inte minst vad gäller fattigdom, hunger och jämställdhet.

Pandemin skakade om världen och det gör även Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Denna olagliga och fullskaliga invasion visar att Ryssland struntar i FN-stadgan och internationell rätt. Protesterna och fördömandena från omvärlden har varit och är starka, omröstningarna i FN:s generalförsamling talar sitt tydliga språk och omfattande sanktioner mot Ryssland har satts in. Ukraina får såväl politiskt som humanitärt och militärt stöd men vansinnet fortsätter.

Det rustas upp och världens militära utgifter ökar. 2023 var enligt Sipri ett rekordår: 2 443 miljarder dollar. Det sker samtidigt som krafttag behöver tas på andra områden. Klimatförändringen ger sig alltmer tillkänna med extrema

väderfenomen som förstör och skördar liv. De fattiga länderna som drabbas hårdast för mest illa av pandemin och är sämst rustade. Det har bidragit till att misstron mellan det globala Nord och Syd har tilltagit, vilket syns tydligt i FN.

Jag står där med min konservburk och tänker vidare på hur Trump tog USA från det internationella samarbetet. Sedan vann Biden och USA kom tillbaka till exempelvis Parisavtalet. Nu är det supervalår och osäkerheten är stor om vad som komma skall. Jag tänker på Afghanistan och talibanernas framfart, på Iran och de folkliga protesterna. Jag tänker på en massa saker och landar ledsen i ett sönderbombat Gaza med enormt mänskligt lidande. Som jag önskar att jag kunde vrida tillbaka tiden.

Men klockan går och framför oss ligger höstens framtidstoppmöte i FN - Summit of the future. Det står klart att de utmaningar mänskligheten har att ta itu med inte bara kräver nya tag utan också nya metoder. En rad initiativ på olika områden har arbetats fram, och startpunkten för den process som framtidsmötet nu mynnar ut i är vår gemensamma vägkarta Agenda 2030.

Världens ledare har en avgörande uppgift att ta ansvar för att hitta vägar och lösningar. Men det fina är också att vi alla – du och jag, vi tillsammans – kan bidra på olika sätt. Den sista rad jag nu skriver vill jag med hopp och värme skicka med var och en av er: ingen av oss kan göra allt, men alla kan vi göra något.

Nästa nummer

...av Världshorisont kommer ut den 26-27 september och har klimaträttvisa som tema.

Klimatförändringarna drabbar länder och människor olika. Kraven på klimaträttvisa har ökat i takt med att jordens medeltemperatur stiger och klimatutsläppen fortsätter att öka med värst konsekvenser för många av dem som bidragit minst med utsläpp av växthusgaser. Även högre krav på att hänsyn ska tas till kommande generationer ställs av såväl unga som äldre.

På fn.se hittar du det senaste numret av Världshorisont, utvalda artiklar ur aktuella nummer av tidningen samt ett arkiv med tidigare

Foto: iStock

utgåvor. Hör gärna av dig till redaktionen med synpunkter och idéer rörande tidningens innehåll. Skicka ditt mejl till varldshorisont@fn.se.

Hej medlem!

Vi behöver bli fler som står upp för allas lika värde,
en hållbar utveckling och en säkrare värld.

Rekrytera en vän, släkting eller kollega!

tips!

Dela och tipsa
om fn.se/medlem.

